

Dosarul nr. 2ra-2280/19

Prima instanță: (Judecătoria Orhei, sediul Central) E. Popovici
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai

DECIZIE

24 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Maria Ghervas
Victor Burduh
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin
”Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea
cu Capital Străin ”Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere
Limitată împotriva lui Malai Sergiu și Malai Anastasia cu privire la încasarea
datoriei,

împotriva deciziei din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost admis apelul declarat de către Malai Sergiu, s-a casat hotărârea din 12 iunie
2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central și s-a pronunțat o nouă hotărâre,

c o n s t a ț ă :

La 03 iulie 2017, Întreprinderea cu Capital Străin ”Express Leasing &
Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de chemare în
judecată împotriva lui Malai Sergiu și Malai Anastasia cu privire la încasarea
datoriei.

În motivarea acțiunii, Întreprinderea cu Capital Străin ”Express Leasing &
Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată a menționat că în baza
contractului de împrumut nr. MA/13/H70 din 09 august 2013, a acordat lui Malai
Sergiu un împrumut în sumă de 4 808,78 de euro, cu termenul de rambursare a
creditului la data de 19 august 2016.

În vederea asigurării rambursării împrumutului acordat, a dobânzilor și altor
plăți aferente, a fost constituit gajul asupra bunului imobil conform contractului
de gaj al bunurilor imobile nr. MA/13/H70-G din 09 august 2013 și anume în
privința autoturismului de model ”Skoda Fabia”, la valoarea de gaj în sumă de 4
808,78 de dolari SUA.

Ulterior, la 01 decembrie 2015 a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 1388/2013/MAL/MAL cu Malai Anastasia, prin care ultima și-a asumat obligațiunile de a achita integral datoriile lui Malai Sergiu față de compania de leasing în cazul neexecutării la timp a obligațiilor de plată conform contractului de împrumut.

Reclamantul a specificat că Malai Sergiu a încălcat condițiile contractului de împrumut, fapt ce a constituit temei pentru inițierea procedurii de executare silită a obligațiilor și urmărirea bunurilor gajate, în acest sens la 11 februarie 2015 a fost expediat pârâtului preavizul respectiv.

Astfel în legătură cu neexecutarea obligațiunilor contractuale, la 20 februarie 2015 Malai Sergiu a transmis, în baza Actului de transmitere benevolă a obiectului gajului în posesiunea creditorului gajist, autoturismul de model ”Skoda Fabia”, în scopul acoperirii datoriilor apărute în baza contractului de împrumut, iar în scopul comercializării acestuia, prețul automobilului a fost estimat la suma de 43 000 lei.

Conform contractului de vânzare-cumpărare din 16 martie 2017, autoturismul de model ”Skoda Fabia” a fost înstrăinat la suma de 2 200 euro.

În rezultat, reclamantul a invocat că la situația din 16 martie 2017, datoriile pârâtului la contractul de împrumut cu dobânda a constituit suma de 7 131,99 dolari SUA și suma de 9 149,75 de lei, care s-a format din suma de 3 753,68 dolari SUA – datorii restante; suma de 3 378,31 dolari SUA – penalitatea pentru 180 de zile și suma de 9 149,75 de lei, care s-a format din: suma de 375 lei – testare tehnică; suma de 660 lei – evaluarea bunului preluat în posesiune; suma de 386 lei – înregistrarea preavizului; suma de 78 lei – cheltuieli pentru combustibil; suma de 7 650 lei – cheltuieli de parcare.

A solicitat Întreprinderea cu Capital Străin ”Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată încasarea în mod solidar de la Malai Sergiu și Malai Anastasia a datoriei restante în sumă de 5 238,54 dolari SUA și încasarea sumei de 2 866 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin hotărârea din 12 iunie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin ”Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată.

S-a încasat în mod solidar de la Malai Sergiu și Malai Anastasia în beneficiul Întreprinderii cu Capital Străin ”Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată suma restantă a împrumutului în mărime de 5 238,54 dolari SUA sau echivalentul în lei moldovenești la momentul executării hotărârii, suma de 2 866 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat și suma de 220 de lei pentru citarea publică.

Prin decizia din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Malai Sergiu, s-a casat hotărârea din 12 iunie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central și s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care:

S-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin ”Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată.

La 06 noiembrie 2019, Întreprinderea cu Capital Străin ”Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată a declarat recurs împotriva

deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Recurentul **Întreprinderea cu Capital Străin "Express Leasing & Microcredit"** Societate cu Răspundere Limitată, în motivarea recursului a menționat că instanța de apel nu s-a expus asupra unei cerințe esențiale din cererea de apel depusă de Malai Sergiu, or, acesta a solicitat trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond pe motiv că nu a fost citat legal despre data, ora și locul ședinței de judecată.

Însă, instanța de apel a casat hotărârea primei instanțe din alte motive, care nu au fost invocate de apelant.

La fel, recurentul a invocat că instanța de apel a anulat clauzele contractual fără a face referire la normele legale în temeiul cărora comisioanele contractuale urmează a fi considerate ilegale.

La 19 noiembrie 2019, în adresa intimațiilor a fost expediat recursul declarat de **Întreprinderea cu Capital Străin "Express Leasing & Microcredit"** Societate cu Răspundere Limitată, însă la 20 noiembrie 2019 plicurile au fost restituite în adresa instanței de recurs cu mențiunea "plecat".

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 13 iunie 2019, însă date ce ar confirma recepționarea de către recurent a deciziei motivate a instanței de apel, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul declarat de **Întreprinderea cu Capital Străin "Express Leasing & Microcredit"** Societate cu Răspundere Limitată la 06 noiembrie 2019, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea din 18 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de **Întreprinderea cu Capital Străin "Express Leasing & Microcredit"** Societate cu Răspundere Limitată, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul consideră necesar de a admite recursul din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea

probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

S-a stabilit că în baza contractului de împrumut nr. MA/13/H70 din 09 august 2013, Întreprinderea cu Capital Străin "Express Leasing & Microcredit" Societate cu Răspundere Limitată a acordat lui Malai Sergiu un împrumut în sumă de 4 808,78 de euro, cu termenul de rambursare a creditului la data de 19 august 2016.

În vederea asigurării rambursării împrumutului acordat, a dobânzilor și altor plăți aferente, a fost constituit gajul asupra bunului imobil conform contractului de gaj al bunurilor imobile nr. MA/13/H70-G din 09 august 2013 și anume în privința autoturismului de model "Skoda Fabia", la valoarea de gaj în sumă de 4 808,78 de dolari SUA.

Ulterior, la 01 decembrie 2015 a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 1388/2013/MAL/MAL cu Malai Anastasia, prin care ultima și-a asumat obligațiunile de a achita integral datoriile lui Malai Sergiu față de compania de leasing în cazul neexecutării la timp a obligațiilor de plată conform contractului de împrumut.

În legătură cu neexecutarea obligațiilor contractuale de restituire a împrumutului de către Malai Sergiu, la 20 februarie 2015 ultimul a transmis, în baza Actului de transmitere benevolă a obiectului gajului în posesiunea creditorului gajist, autoturismul de model "Skoda Fabia", în scopul acoperirii datoriilor apărute în baza contractului de împrumut, iar în scopul comercializării acestuia, automobilul a fost estimat la suma de 43 000 lei.

Conform contractului de vânzare-cumpărare din 16 martie 2017, autoturismul de model "Skoda Fabia" a fost înstrăinat la suma de 2 200 euro.

Înaintând prezenta acțiune, Întreprinderea cu Capital Străin "Express Leasing & Microcredit" Societate cu Răspundere Limitată solicitat încasarea în mod solidar de la Malai Sergiu și Malai Anastasia a datoriei restante în sumă de 5 238,54 dolari SUA și încasarea sumei de 2 866 de lei cu titlu de taxă de stat.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a reținut că creditorul Malai Sergiu nu a respectat condițiile de rambursare a ratelor lunare stabilite în contractul de împrumut, acumulând la data de 16 martie 2017 datorii în sumă de 5 238 de dolari SUA, dintre care ratele lunare restante în sumă de 3 753,68 de dolari SUA și penalitate în sumă de 1 484,86 de dolari SUA.

Astfel instanța de fond a concluzionat că dat fiind faptul neonorării obligațiilor debitorului și fidejursorului în conformitate cu prevederile contractului de împrumut cu dobândă, cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă.

La 04 februarie 2019, Malai Sergiu a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță, din motiv că nu a fost citat în mod legal despre data și ora examinării cauzei.

Examinând cauza, instanța de apel a constatat că în temeiul contractului de împrumut nr. MA/13/H70 din 09 august 2013, Întreprinderea cu Capital Străin "Express Leasing & Microcredit" Societate cu Răspundere Limitată a acordat lui Malai Sergiu un împrumut în sumă de 4 808,78 de euro, cu termenul de rambursare a creditului la data de 19 august 2016, iar în vederea asigurării

rambursării împrumutului acordat, a dobânzilor și altor plăți aferente, a fost constituit gajul asupra bunului imobil conform contractului de gaj al bunurilor imobile nr. MA/13/H70-G din 09 august 2013 și anume în privința autoturismului de model "Skoda Fabia", la valoarea de gaj în sumă de 4 808,78 de dolari SUA.

La fel, instanța de apel a reținut că, la 01 decembrie 2015 a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 1388/2013/MAL/MAL cu Malai Anastasia, prin care ultima și-a asumat obligațiunile de a achita integral datoriile lui Malai Sergiu față de compania de leasing în cazul neexecutării la timp a obligațiilor de plată conform contractului de împrumut.

În legătură cu neexecutarea obligațiilor contractuale de restituire a împrumutului de către Malai Sergiu, la 20 februarie 2015 ultimul a transmis, în baza Actului de transmitere benevolă a obiectului gajului în posesiunea creditorului gajist, autoturismul de model "Skoda Fabia", în scopul acoperirii datoriilor apărute în baza contractului de împrumut, care a fost estimat la suma de 43 000 lei.

Conform contractului de vânzare-cumpărare din 16 martie 2017, autoturismul de model "Skoda Fabia" a fost înstrăinat la suma de 2 200 euro.

Totodată, instanța de apel a stabilit că potrivit contractului de gaj, mijlocul de transport a fost evaluat de părți la suma de 4 808 dolari SUA, astfel a constatat executarea deplină, prin stingerea integrală a datoriei de către debitor, or, plățile efectuate împreună cu gajul (mijlocul de transport) transmis de debitor creditorului gajist în scopul înstrăinării și stingerii din contul mijloacelor bănești obținute a împrumutului, acoperă pe deplin obligațiile debitoare ale lui Malai Sergiu.

Verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu criticile aduse în cererea de recurs, instanța de recurs constată că decizia instanței de apel este neîntemeiată și urmează a fi casată din următoarele considerente.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că în ceea ce privește efectul devolutiv, acesta constituie o trăsătură esențială a apelului, care constă în faptul că apelul provoacă o nouă judecată în fond, ce vizează atât probleme de fapt, cât și cele de drept, dar în limitele stabilite expres sau implicit, prin cererea de apel.

Reieșind din prevederile art. 373 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiectiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 04 februarie 2019, Malai Sergiu a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii instanței de fond cu restituirea cauzei la rejudecare în prima instanță (f.d. 3-4 Vol. II).

Astfel în cererea de apel, Malai Sergiu drept temei de casare a hotărârii din 12 iunie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, a invocat faptul că instanța de fond nu a întreprins toate măsurile procesuale de a asigura prezența tuturor participanților la proces, nu a comunicat corespunzător părților despre data și ora petrecerii ședințelor de judecată și a purces la examinarea cauzei în fond, încălcând dreptul părților la un proces echitabil, prin privarea dreptului de a participa la ședința de judecată, de a depune referință și a prezenta probe.

La caz, instanța de recurs reține că, deși în cererea de apel au fost invocate încălcări procesuale la examinarea cauzei în prima instanță, Curtea de Apel Chișinău a admis apelul declarat de Malai Sergiu din alte motive decât cele invocate în cererea de apel, pronunțând o hotărâre de respingere a acțiunii înaintate de Întreprinderea cu Capital Străin "Express Leasing & Microcredit" Societate cu Răspundere Limitată.

Deci, instanța de apel a casat hotărârea primei instanțe din alte motive, neinvocate de Malai Sergiu în cererea de apel.

Mai mult ca atât, în decizia recurată, instanța de apel a omis să se expună referitor la temeiurile invocate în cererea de apel cu privire la examinarea cauzei în absența părților.

Așadar, Colegiul reține că, ajungând la o altfel de concluzie, instanța de apel nu a examinat cererea de apel prin prisma argumentelor invocate în acesta, însă a purces la examinarea cauzei în fond, fără a lua în considerație că intimatul a cunoscut doar de temeiurile invocate în cererea de apel și anume al respectării de către prima instanță a citării legale a participanților la proces.

Astfel fiind, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv în partea dată. Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității armelor, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces.

În contextul dat, se constată nerespectarea la caz a standardelor unui proces echitabil garantate de art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, care prezumă dreptul la o hotărâre motivată, instanța judecătorească fiind obligată a se expune asupra tuturor obiecțiilor invocate de către subiecți.

Astfel Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin "Express Leasing & Microcredit" Societate cu Răspundere Limitată, de a casa decizia instanței de apel cu trimiterea cauzei la rejudecare într-un alt complet de judecată, or eroarea nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Întreprinderea cu Capital Străin ”Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia din 13 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin ”Express Leasing & Microcredit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Malai Sergiu și Malai Anastasia cu privire la încasarea datoriei, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas

Victor Burduh

Dumitru Mardari